

Dílo: Dekameron (G. Boccaccio)

Předmět: ČJ - rozbor děl

Přidal(a): TerkaCZ

Rozbor díla: Dekameron

Základní údaje o díle

- **Rok vydání:** kolem roku 1353 (originál), použitá edice dle přiloženého PDF
- **Literární forma:** próza
- **Literární druh:** epika
- **Literární žánr:** rámcová novela, sbírka povídek
- **Jazyk a překladatel:** italský originál, český překlad
- **Určení čtenářům:** volitelné, určeno vzdělaným čtenářům tehdejší doby

Téma

- **Život a smrt v době moru:** Odraz života florentské společnosti během kruté morové epidemie roku 1348.
- **Útěk před utrpením:** Přejít z městského chaosu do bezpečí venkova jako symbol úniku a nového začátku.
- **Lidské osudy a jejich rozmanitost:** Prostřednictvím sto různorodých příběhů zobrazuje všední starosti, lásku, podvody, přátelství i zrad.
- **Síla příběhu jako útěchy:** Vyprávění slouží jako prostředek k rozptýlení bolesti a hledání naděje a rady v těžkých časech.

Hlavní myšlenka

- **Útěcha v těžkých časech:** i v době moru lze nalézt rozptýlení v lidské společnosti a příbězích.
- **Hodnota přátelství a podpory:** vzájemná pomoc a sdílení příběhů léčí smutek.
- Autor chce zdůraznit přirozenou pomíjivost života a nutnost čelit utrpení s humorem a rozvahou.

Námět

- Kniha je inspirována skutečnou **morovou epidemií ve Florencii roku 1348**.
- Autor líčí útěk ven na venkov jako útěk před smrtí a zoufalstvím.
- Námět je originální, ale rovněž reflektuje tehdejší společenské a literární vlivy, kdy příběhy sloužily jako únik od reality.

Motivy

- **Mor a smrt:** okolnosti nemoci tvoří základní rámec příběhů.
- **Láska:** různorodé podoby lidské lásky se prolínají většinou povídek.
- **Příroda a venkov:** místo útočiště a obnovy sil.
- **Přátelství a společnost:** příběhy jako prostředek vzájemné podpory.
- **Moudrost a důvtip:** vítězství rozumu nad těžkostmi.

Kompozice a struktura

- Rámcová kompozice s úvodem a 100 povídkami vyprávěnými během deseti dnů.
- Chronologická a lineární struktura příběhů s pravidelným střídáním vypravěčů.
- Text obsahuje také hudební a píseňové vsuvky, které dotvářejí atmosféru.

Vypravěč a úhel pohledu

- Vypravěči jsou aktivní postavy (sedm dam a tři muži).
- Vypravují v první osobě, s lehkou ironií a subjektivním komentářem.

- Vypravěči jsou účastníky děje, nikoliv nestrannými pozorovateli.

Jazyk a styl

- Jazyk bohatý, expresivní, překlad je srozumitelný.
- Styl často ironický, dialogický a popisný.
- Používá metaforu, přirovnání, opakování a humor.

Charakteristika postav

- **Sedm dam:**
 - **Pampinea:** První a nejstarší z dam, rozvážná a moudrá vůdkyně společnosti. Její rozvaha pomáhá skupině přežít nejistoty doby a organizovat vyprávění.
 - **Fiammetta:** Krásná, milá a laskavá, často ztělesňuje ideál něžné ženy.
 - **Filomena:** Rozumná a uvážlivá, vyznačuje se schopností dobře argumentovat a navrhnout řešení.
 - **Emilia, Lauretta, Neifile, Elisa:** Další členky skupiny, každá s menšími individuálními rysy, dohromady vytvářejí pestrost ženských charakterů.
- **Tři mladí muži:**
 - **Pamfilo:** Seriózní a klidný, často vypráví příběhy o rozumu a ctnosti.
 - **Filostrato:** Moudrý a vyrovnaný, jeho příběhy často kombinují vážnost s humorem.
 - **Dioneo:** Nejmladší, veselý a sarkastický, známý svými vtipy a odlehčením vážných témat.
- **Další postavy povídek:** V Dekameronu vystupuje nepřeborné množství postav různého společenského postavení, od králů a šlechticů přes řemeslníky až po prosté rolníky či sluhy. Tyto postavy mají vždy dobře vykreslené vlastnosti, motivace a často procházejí zajímavým vývojem v rámci konkrétních příběhů. Je však prakticky nemožné všechny charakterizovat, proto se zaměřujeme na výše uvedené hlavní postavy, které rámuji celé dílo.

Časoprostor

- **Místo:** Florencie a okolí, venkov, další italské i exotické lokace dle povídek.
- **Čas:** Rok 1348 a doba morové epidemie, ale příběhy ve vznikajícím rámci zahrnují i starší období.

Stručný obsah díla

Dekameron představuje sto příběhů vyprávěných během deseti dnů sedmi dámami a třemi muži, kteří z morové Florencie uprchli na venkov za zábavou, rozptýlením a úlevou od těžkostí. Příběhy jsou o lásce, důvtipu, osudu, štěstí a morálních lekcích.

Podrobný děj

Děj začíná mrazivým a detailním líčením morové epidemie, jež sužuje Florencii roku 1348. Nemoc rychle postihuje celé město; mrtvoly se hromadí a společenský řád se rozpadá. Lidé se bojí, stydí se starat o své příbuzné a přátele je opouštějí. V tomto zoufalém období se v kostele Santa Maria Novella náhodně setkává sedm mladých dam, scvrklých stínů společnosti, které jsou šlechtné, krásné a počestné. A spolu s nimi tři mladí muži, kteří se k nim přidávají.

Rozhodnou se společně uprchnout před strašlivým morem na venkovské sídlo obklopené přírodou, kde mohou získat útěchu, odpočinek a bezpečí. Každý den někdo z nich přebírá vládu nad společností a stanovuje pravidla, jak mají příběhy být vyprávěny. Vypravují si navzájem příběhy o všem, co člověka v životě potká—o lásce, cti, lstivosti, odvaze, smůle i štěstí.

Vyprávěné příběhy pokrývají širokou škálu témat a nálad: od hravých a vtipných milostných historek přes dramatické osudy nevěrných manželek a rytířů po tragické osudy nebo humorné příhody obyčejných lidí. Mezi příběhy se prolínají momenty hlubokého morálního rozjímání, stejně jako kritiky církevních institucí a tehdejších společenských poměrů.

Významnou roli hraje rámec celé společnosti jako tzv. arciplující skupina — sedm dam a tři muži nejsou pouhými vypravěči, ale účastníky společenské interakce, která jim pomáhá přežít těžkou dobu. Jejich příběhy jsou způsobem, jak vzdorovat úzkosti ze smrti a nalézat naději v lidskosti.

Za deset dní, po sto vyprávěních, společnost odpočívá na svém pobytu a návrat do města symbolizuje návrat k běžnému životu. Avšak už s novým pohledem na svět, obohacena o

zkušenost sdílení příběhů, která jim přináší úlevu a nové porozumění.

Celý příběh je zároveň kronikou jedné historické tragédie i oslavou života a lidské odvahy čelit nejistotě a smrti.

Vlastní zhodnocení

Dekameron je mistrovským dílem, které výborně kombinuje vážnost a humor, tragédii a zábavu. Nejzajímavější je rámcová struktura, která umožňuje rozmanitost příběhů a jejich hlubší smysl. Dílo je přínosné tím, že ukazuje život v kritických dobách a potvrzuje sílu lidského ducha prostřednictvím umění vyprávění.